

Aqqalu C. Jerimiassen

UKA 2020/27

Atassut

13. oktober 2020

Nunap immikkoortuini mittarfinnik tulleriiaarinissamat tunngavissat pillugit Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Ineqarnermut Attaveqaqatigiinnermullu Naalakkersuisoq)

Naalakkersuisut siulittaasuut oqariartuuteqareerpoq erseqqissumik sinnerissap sinnerani mittarfeeqqanik pilersitsisoqassasoq, sunali oqaasissaq tullertaaq takkukkumaarnersoq takorluukannereersinnaasimallugu.

Eqqumaffissat arlaqartussaasut naalakkersuisunit taakkartorneqarput. Inuiaqatigiilli ilumut neriorsuutinik nerlersorneqartuaannarnissaat piviusunngunngisaannartussanik qatsunnarsilinninnerpa?

Uummannaq assersuutigingaanni uani, naluneqanngilaq ajoraluartumik mittarfeqarnerata inissisimarnga kukkusaareersoq ineriartormullu annertungaartumik takornariaqarnikkut inuussutissarsiornikkullu kinguariaataasimasoq. Sooq taava suli akilersinnaassutsikkut akissaqassutsikkullu akimmisaartinnissaanik siunnerfeqartinniarneqassua? Nunatta avannaa.

Taamatuttaarlu nunatta kangiani mittarfinnik sanaartornissami takussutissiunneqartuni, Naalakkersuisut siunnersorusunnarput, Tasiilami mittarfiliortoqarnissaani Kulusummiittup takeqqataanik sanasoqartariaqartoq, tassalu 799m-iunani 1199m-iussasoq, uani pinerullugu maanna Islandimut attaveqarnerminni Dash8 annerit mittareersut ingerlarngat innarlernaversaagassarisussaagatsigu.

Tupinnartut ajoraluartumik annersaraat, Qeqertarsuup tunua tamarsuat akilersinnaanngitsutut isikkulerneqarsimammat, nunatsinni avataaniik aningaasaliorfiit annerpaartapajaavat taamannak naqissuserneqassappat apeqquterpassuit kaajalukaassammata. Qeqertarsuaq tassaasussaaniarunaraluarpoq nunatsinni takornariangassat avataaniik nunattalumi iluaniik soqutiginarnerpaarisinnaasaraluar. Qangaammallimiaasiit allaffissornikkut kisitsisit kipparissarluarlugit suliaasut malillugit susinnaanngitsutut akilinnngisaannartussatullu naqissuserneqareerami.

Atagulimi Ilulissat imarpik qulaallugu mittarfiararujuttaarnissaanik pilersaaleruttorfimmi, takornarissat amerlingaarnissaannik oqaluleruttorfitsinni, sukarsuillu ilaattut inissinniarsarineranni imminut assortungaartumik saqqummiussinerusutut isigineqarsinnaavoq, ilami Naalakkersuisut siulittaasuata ukiortaami oqalugiaataataluunniit suli akisuaneri aanngaqqajannngitsut isummat muminneqassappata eqqumiitsut suli amerliartussammata.

Tikikkuminassuseq sulissutissaraarput pingaarutilik nunatta iluani. Angallannerummi eqaatsup immaqa kisitsitamigut iluanaarfiuinngikkaluartup inoqarfimmi inuussutissarsiorneq sanaartornerlu ataavarnerusumik ingerlatilersinnaammagu. Taamaammat akissaqannginnermik oqalutsilluta eqqaamassassarisaannartariaqarput, aningaasamuna sulisinneqarneratigut illuani amingartoorutaangaluilluunnit matuniangassagut inuiaqatigiinni aningaasap kaavisilluarnertigut.

Timmisartut ilaatigut mikinerusut, 19-iinnarnik ilaasoqarsinnaasut atorneqaleriartuaarnissaannik oqariartorneq Atassummiik takujuminaatsipparput sutigut iluaqutaajumaarnissaa.

Ajoraluaqaarlimi maanna killiffigisatsinni akissatigut ajortorsiuteqartarnerit aallartimmata, namminiilivinnissamillu oqalunniartoqartuullugu takussutissaaginnanginnerpa kingumut maanna inissisimaffitta suli ineriarneqarujussuartaariaqarnera namminiilivinnissamut ulapinniarnermiik?

Taamaattorli Atassut uani erseqqissumik oqaaseqalaartariaqarpoq, 1. februar 1985 nunarput EF-imit anisimangitsuuppat ila suummita angusimassangaluarpat ulloq manna tikillugu? Kingumullu oqaluttuarisaaneq isigalugu inuiaqatigiinnik suna tamarmi akikilliumaarnernik oqalulluni anisimaneq ulloq manna tikillugu ajoraluurtumik uagutsinnut nammatsitsilersimanera atuataarparput, akitsuuterpassuit, inissiat aserfallaqisut akissaqarfigineeruttut, inoqarfiit minnerit annerillu naligiinnginneruleriartornerat ila sorpassuillu. Mittarfeqarnikkut nalunanngitsumik maanna inissisimaffigisatsinnik pitsaanerungaartumik inissisimasinnaaneringaluarput takorloorneqarsinnaangaluarmat.

Eqiterussineruleriartuinnarlutalu sulinitsinni nunatta ingerlanneqarnerani ajoraluurtumik annertuneruleralluttuinnartumik aningaasartuuteqarpugut, taamaattorli suli annertusiartuinnaqqittumik suliaraqarluta. Sinerissami ineriartortitseqqinnissamut maanna aningaasaqarnikkut unammillernartumut piartuinnarfiani Atassummiik isumaqarpugut, aningaasaq siammarluarnerullugu sulisinneqartuungaluarpat, maanna akissaqarfiginangit naqissusertinniakkagut akissaqarfigilluakuttoorsinnaangaluarigut.

Taamatut oqaaseqarluta Atassummiit ataatsimiiitsitaliami uuma saqqummiunneqartup qanoq pitsaernerusumik iluseqarsinnaanera kaammattuutingalugu innersuupparput.